

دوشنبه 26 اسفند 1392 - 08:27

چهارشنبه‌سوری از نوعی دیگر

با فرهنگ‌سازی‌های انجام شده، حوادث چهارشنبه‌سوری در سال‌های اخیر کاهش چشمگیری داشته است...

چهارشنبه‌سوری از نوعی دیگر

اگر با یک دهه قبل مقایسه کنیم، این روزها برخلاف سال‌های گذشته، استقبال کم‌خطرتری از چهارشنبه‌سوری انجام می‌شود و این مراسم سال‌های اخیر با کاهش تلفات مالی و جانی روبه‌رو بوده است. تاثیر فرهنگ‌سازی رسانه‌های مختلف بویژه رادیو و تلویزیون طی چند سال اخیر موجب شده است که حوادث خطرناک در چهارشنبه‌سور آخر سال، قابل قیاس با دهه 80 نباشد؛ طوری که مثلاً بر اساس آمارهای رسمی آتش‌نشانی، حوادث چهارشنبه‌سوری در سال 91 به نسبت سال 90 حدود 30 درصد کاهش داشته است.

اما با وجود این باز هم بی‌احتیاطی در برگزاری این مراسم و استفاده از وسایل آتش‌زای سنگین در چهارشنبه‌سوری، هرساله جان و سلامت استفاده‌کنندگان از مواد محترقه را به خطر می‌اندازد و حتی این شب برای عابرانی هم که نقشی در این کارهای پرخطر ندارند، تبدیل به کابوسی تلخ می‌شود. اگر با یک دهه قبل مقایسه کنیم، این روزها برخلاف سال‌های گذشته، استقبال کم‌خطرتری از چهارشنبه‌سوری انجام می‌شود و این مراسم طی سال‌های اخیر با کاهش تلفات مالی و جانی روبه‌رو بوده است. تاثیر فرهنگ‌سازی رسانه‌های مختلف در طی چند سال اخیر موجب شده است که حوادث خطرناک در چهارشنبه‌سور آخر سال، قابل قیاس با دهه 80 نباشد؛ طوری که مثلاً بر اساس آمارهای رسمی آتش‌نشانی، حوادث چهارشنبه‌سوری در سال 92 به نسبت سال 91، حدود 30 درصد کاهش داشته است.

اما با وجود این باز هم بی‌احتیاطی در برگزاری این مراسم و استفاده از وسایل آتش‌زای سنگین در چهارشنبه‌سوری، هرساله جان و سلامت استفاده‌کنندگان از مواد محترقه را به خطر می‌اندازد و حتی این شب برای عابرانی هم که نقشی در این کارهای پرخطر ندارند، تبدیل به کابوسی تلخ می‌شود.

رئیس اورژانس کشور درباره زخمی‌های چهارشنبه‌سوری سال گذشته به جام‌جم می‌گوید: سال گذشته 1987 مورد حادثه مربوط به آتش بازی شب چهارشنبه‌سور آخر سال گزارش شده است و در این میان، بیشترین گروهی که در این حوادث آسیب دیده‌اند، مربوط به رده سنی پانزده تا بیست و چهار ساله هستند. همچنین فراوانی مصدومان حوادث مربوط به آتش بازی شب چهارشنبه‌سور پایانی سال در مردان حدود 3.5 برابر زنان بوده است. سال گذشته 47.9 درصد هنگام بازی با مواد محترقه و 26.2 درصد در حین عبور به صورت عابر پیاده یا حین تماشا دچار حادثه شده‌اند.

به گفته محمدتقی طالبیان، زخم، پارگی و بریدگی، شایع‌ترین نوع آسیب چهارشنبه‌سور آخر سال 91 بود و سوختگی درجه یک، خراشیدگی و ساییدگی بدن در رتبه‌های بعدی قرار داشت. همچنین بیشترین نواحی آسیب دیده بدن نیز دست‌ها (38.3 درصد) و چشم‌ها (23.7 درصد) بوده است.

وقوع حدود 2000 حادثه در چهارشنبه‌سوری سال گذشته، زنگ خطری برای چهارشنبه‌سوری امسال است و با توجه به این‌که همین روزها هم بازار خرید و فروش ترقه و مواد منفجره و محترقه در اغلب نقاط کشور داغ است، بیم آن می‌رود که در چهارشنبه‌سوری امسال هم مشابه حوادث سال قبل تکرار شود.

احتمال کاهش حوادث وجود دارد
جدای از مراکز اورژانس کشور که اغلب آنها در چهارشنبه‌سوری سرشان شلوغ می‌شود، در این شب فعالیت نیروهای امدادی مثل آتش‌نشانی هم چندبرابر ایام عادی خواهد شد.

جلال ملکی، سخنگوی سازمان آتش‌نشانی تهران در گفت‌وگو با جام‌جم خاطرنشان می‌کند: امسال حدود 1600 اکیپ عملیاتی با حضور 5000 آتش‌نشان در سراسر نقاط پایتخت، آماده مقابله با حوادث احتمالی در چهارشنبه‌سور پایان سال هستند که در این بین، حدود 1122 نفر از این آتش‌نشانان به صورت افتخاری در محلات مختلف، خدمت خواهند کرد.

به گفته ملکی، حوادث آتش‌سوزی در چهارشنبه‌سور پایانی سال 91 حدود 30 درصد کمتر از سال 90 بوده است و این مقام مسئول پیش‌بینی می‌کند امسال هم این روند نزولی وقوع حوادث، ادامه داشته باشد. در حالی که سال گذشته، انبارهای نگهداری مواد محترقه موجب مصدومیت و حتی مرگ چند نفر از شهروندان شد، اما بنا به اظهارات ملکی، امسال به شکل کم‌سابقه‌ای، هیچ خبری از انفجار انبار مواد محترقه گزارش نشده است.

تاکنون هیچ سانحه‌ای گزارش نشده است
رئیس پلیس پایتخت نیز با اشاره به مصدومان و کشته‌شدگان چهارشنبه‌سوری در هفت سال پیش، اظهار کرد: در آن

زمان تنها در تهران بین 800 تا هزار نفر مصدوم می‌شدند و چند نفر نیز جان خود را از دست می‌دادند و این در حالی است که از چهار سال گذشته تا به حال این آمار بشدت افت پیدا کرده است؛ طوری که در دو سال اخیر تعداد مصدومان در تهران حدود 50 نفر بوده و کشته نیز نداشته‌ایم. ساجدی‌نیا از والدین خواست در روزهای منتهی به چهارشنبه‌سوری، حتما کنار فرزندانشان حضور داشته باشند. به گفته رئیس پلیس پایتخت، امسال یکی از سال‌هایی بود که رکورد زدیم و تا به این لحظه هیچ سانحه‌ای درباره شب چهارشنبه‌آخر سال نداشته‌ایم، اما به گفته این مقام مسئول، تاکنون چند میلیون مواد محترقه غیراستاندارد، کشف شده که هم‌اکنون در انبارهای پلیس آگاهی است.

توصیه‌هایی برای مدیریت بهتر چهارشنبه‌سوری
براساس آمارهای اورژانس، ترقه، آتش و نارنجک بیشترین حوادث چهارشنبه‌سوری سال قبل را ایجاد کرده است. بنابراین بهتر است در وهله اول، این وسایل را خریداری نکنید ولی به هر حال اگر قصد خرید این وسایل را دارید، دست‌کم بهتر است این مواد را از دستفروش تهیه نکنید و این مواد محترقه را از فروشگاه‌های معتبر بخرید. اگر هم خودتان از وسایل آتش‌زا استفاده نمی‌کنید، باز هم بهتر است تا حد امکان از مکان‌هایی که از مواد محترقه در آن استفاده می‌شود، دوری کنید. همچنین بقایای مواد آتش‌بازی نباید سریع جمع شود و حتما 15 تا 20 دقیقه برای جمع‌آوری آن صبر کنید. سپس باقیمانده مواد آتش‌بازی را در سطل آب بریزید سپس آن را دفع کنید. براساس توصیه‌های اورژانس کشور، در صورت امکان یک شیلنگ آب در نزدیکی محوطه آتش آماده باشد تا در صورت لزوم بتوان از آن استفاده کرد. نکته بسیار مهم بعدی این است که از نگهداری مواد محترقه یا تهیه و ساخت وسایل آتش‌بازی - بخصوص در منزل، زیر زمین و محل کار - جلوگیری کنید، زیرا بیشتر این مواد خاصیت انفجار خود به خودی دارند.

در چهارشنبه‌سوری از حمل مواد محترقه - حتی به مقادیر بسیار کم - در جیب لباس و کیف خودداری کنید و هیچ‌گاه مواد آتش‌بازی (منفجره و محترقه) را در ظروف شیشه‌ای یا فلزی قرار ندهید، زیرا در صورت انفجار ذرات شیشه یا فلز، به اطراف پرتاب می‌شود و خطرات جانی به دنبال خواهد داشت. در این مراسم، از پرتاب مواد آتش‌بازی (منفجره و محترقه) به طرف افراد دیگر خودداری کنید و همچنین هیچ‌گاه از الکل برای آتش‌گیری مواد استفاده نکنید. پرتاب مواد آتش‌زا مانند فشفسه و موشک روی درخت‌ها، بام و بالکن منازل از عوامل عمده وقوع آتش‌سوزی است، بنابراین از انجام این کار صرف نظر کنید. افزون بر این، از قرار دادن ظروف تحت فشار مثل کپسول، اسپری و حشره کش‌ها روی آتش خودداری کرده و از سوزاندن وسایلی چون کپسول گاز، لاستیک و آمپول نیز اجتناب کنید. برپایی آتش در معابر باریک و در نزدیکی پست‌های برق یا ایستگاه‌های تقلیل فشار گاز و پارکینگ‌های عمومی نیز می‌تواند خطرات جدی را در این شب به دنبال داشته باشد.

اعلام فهرست مواد محترقه بی خطر
وزارت دفاع فهرست اقلام چهل گانه مواد محترقه بی‌خطر برای نورافشانی سبک جهت استفاده مردم عادی در مراسم و جشن‌ها را اعلام کرده است.

بر این اساس، کهکشان 2 اینچ، کهکشان 2 اینچ پنج عددی (شلیک همزمان)، کهکشان دو اینچ سه عددی (شلیک همزمان)، چلچله 20 میلی‌متری، چلچله 20 میلی‌متری دستی، چلچله 20 میلی‌متری 5 عددی (شلیک همزمان)، چلچله 20 میلی‌متری ده عددی (شلیک همزمان)، چلچله 20 میلی‌متری 25 عددی (شلیک همزمان)، آبشار 90 میلی‌متر، آبشار 75 میلی‌متر، آبشار سرو، آبشار شقایق، آبشار رز، آبشار مینا، آبشار 30 میلی‌متری، آبشار 20 میلی‌متری، آبشار 15 میلی‌متری، آبشار دستی بزرگ، آبشار دستی کوچک، آبشار سرد دستی، آبشار سرد بزرگ، آبشار سرد کوچک، آبشار سرد (همراه با قید)، آبشار بنفشه، دود رنگی، کهکشان دود رنگی، موشک، فرفره، پروانه کوچک، پروانه بزرگ، مشعل 6، مشعل 10، مشعل هشدار 20 دقیقه‌ای، مشعل هشدار اتوماتیک، چرخ و فلک، فشفسه و کهکشان 2 اینچ ویژه و یک اینچ، از جمله مواد محترقه بی‌خطر و قانونی برای استفاده در مراسم‌ها اعلام شده است. همچنین این وزارتخانه اقلام هجده‌گانه نورافشانی سنگین شامل کهکشان 12 اینچ، کهکشان 10 اینچ در افکت‌های مختلف (قرمز، سبز، زرد، سفید، مختلط، نخل، چتر، بارانی و خورشید)، کهکشان 10 اینچ دو افکت، کهکشان 10 اینچ دو زمانه، کهکشان 7 اینچ، کهکشان 5 اینچ، کهکشان 5 اینچ ویژه، کهکشان 5 اینچ 3 عددی (شلیک همزمان)، کهکشان چهار اینچ، کهکشان 4 اینچ ویژه، کهکشان 4 اینچ (پنج عددی شلیک همزمان)، کهکشان 3 اینچ، کهکشان 13 اینچ ویژه، کهکشان 13 اینچ ویژه (پنج عددی شلیک همزمان)، مشعل آتش زنه، چلچله 30 میلی‌متر، چلچله 40 میلی‌متر و چلچله 10 میلی‌متری را صرفاً برای استفاده و بهره‌برداری شرکت‌های دارای مجوز و افراد آموزش‌دیده مجاز دانسته است و افراد عادی نباید به‌هیچ عنوان از این دست اقلام محترقه سنگین استفاده کنند. براساس قانون، خرید و حمل مواد محترقه غیرمجاز که برای جشن‌ها و مراسم استفاده می‌شود، مستوجب جزای نقدی از 500 هزار تا ده میلیون ریال خواهد شد.

امین جلالوند/گروه جامعه